

KRATAK PODSJETNIK IZ KRŠĆANSKOG NAUKA ZA KRIZMANIKE

1. ŠTO ZNAČI BITI KRŠĆANIN?

Kršćanin biti znači vjerovati u Isusa Krista koji je naš jedini i pravi učitelj o Bogu. Po Isusu Kristu se nazivamo kršćani. Ako kažemo da vjerujemo u Boga, odgovor nije najispravniji, jer u Boga vjeruju i muslimani (zovu ga Alahom), budisti i drugi pripadnici istočnih religija.

2. TKO JE ISUS KRIST?

Isus Krist je pravi Bog i pravi čovjek, druga Božanska osoba, Sin Božji i Spasitelj svijeta. Isus je Bog oduvijek i zauvijek. U presvetom Trojstvu spominje se na drugom mjestu. Isus je čovjek od trenutka začeća po Duhu Svetom do ukopa nakon smrti na križu. Proživio je na ovoj zemlji 33 godine života i umro na križu za spas ljudi.

3. KAKO SE DOLAZI DO PRAVE VJERE U BOGA? OTKUDA MI KRŠĆANI CRPIMO SAZNAVANJE O BOGU?

Vjera je prvenstveno dar Božji, kojeg Bog daje poniznima, otvorenima i onima koji iskreno traže pravdu i istinu. Saznanje o Bogu crpimo iz dva izvora: iz Biblije i iz usmene predaje.

Božja objava nalazi se zapisana u Svetom Pismu (Biblija).

Usmena predaja prenosi se iz generacije u generaciju, s koljena na koljeno riječima odnosno ustima, zato se i zove usmena predaja.

4. ŠTO JE SVETO PISMO ILI BIBLIJA? KAKO SE ZOVU DVA GLAVNA DIJELA BIBLIJE? O ČEMU GOVORE? KOJE SU NAJVAŽNIJE KNJIGE SV. PISMA? KOLIKO IH IMA? NABROJI NJIHOVE AUTORE! O ČEMU GOVORE EVANĐELJA?

Biblija ili Sveto Pismo je zapisana Božja objava upravljena čovjeku. Cilj Biblije je upoznati čovjeka s Bogom – njegovim Stvoriteljem, prijateljem i darovateljem vječnog života. Biblija nam daje odgovor na pitanja: Tko je Bog i tko je čovjek? Dva glavna dijela na koje se dijeli Biblija zovu se: Stari i Novi Zavjet.

Stari Zavjet govori o stvaranju svijeta, grijehu prvog čovjeka, o obećanju i iščekivanju Spasitelja svijeta. Novi Zavjet govori o rođenju Isusa Krista, o njegovom propovijedanju, te o njegovoj muc, smrti i uskrsnuću. Najvažnije knjige Sv. Pisma zovu se Evandjelja, a ima ih četiri: Evandjelje po Mateju, Marku, Luki i Ivanu. Evandjelja govore o Isusovom životu, o njegovom propovijedanju Božjeg kraljevstva, o Isusovim čudesima, smrti i uskrsnuću.

5. ŠTO O BOGU GOVORI SVETO PISMO (BIBLIJA)?

Sveto Pismo govori da je Bog jedan, ali da su u Bogu tri božanske osobe: Otac, Sin i Duh Sveti (u svemu jednake.)

Bog Otac je Stvoritelj svega vidljivoga i nevidljivoga, te se za sve stvoreno stalno brine.

Bog Sin Isus Krist nas je otkupio smrću na križu.

Bog Duh Sveti nas je sve posvetio.

6. U ČEMU JE GRIJEH PRVIH LJUDI? KOGA JE BOG OBEĆAO PRVIM LJUDIMA KADA SU SVOJIM GRIJEHOM NAPUSTILI PUT PREMA BOGU?

Grijech prvih ljudi sastoji se u neposlušnosti Bogu i u čovjekovoj oholosti. Prvi su ljudi više vjerovali đavlu nego Bogu, Stvoritelju svega. Bili su oholi i sami htjeli postati kao Bog. Izgubili su milost posvećujuću, a time i pravo na vječni život i u zajednici s Bogom. Grijech prvih ljudi zovemo istočni ili iskonski grijeh. Svi ga baštiniimo rođenjem. On nam se oprašta na krštenju. Jedina od ljudi koja je bila izuzeta od tog grijeha bila je Marija (Bezgrešno Začeće BDM, koje se slavi 8. prosinca). Obećao im je Spasitelja koji će ih opet dovesti na prvi put prema Bogu.

7. ŠTO ZNAČI „PASHA“? NA ŠTO NAS KRŠĆANE PODSJEĆA NOĆ PASHE?

Riječ „Pasha“ znači prolaz – misli se na prolaz Gospodnji kroz Egipat u noći Pashe, za vrijeme kojeg je kaznio Egipćane, a spasio Židove. Ova noć nas podsjeća na Kristovu Posljednju Večeru, gdje je on, pošto je proslavio židovsku Pashu, ustanovio Novu pashu kad je uzeo bezkvasni kruh u ruke i rekao svojim učenicima: „Uzmite i jedite ovo je moje Tijelo.“

8. KAKO SU ŽIDOVİ PREŠLI CRVENO MORE? NA ŠTO NAS KRŠĆANE PODSJEĆA PRIJELAZ PREKO CRVENOG MORA?

Kada su Židovi odlazili iz Egipta, došli su do Crvenog mora. Primjetili su da za njima ide egipatska vojska, te se silno uplašiše. Bog je tada dao da se more radijelilo na dvoje i oni su po suhom prešli more. Prijelaz preko Crvenog mora podsjeća nas na sakrament krsta – krštenja, kod koje po krsnoj vodi i Duhu Svetomu postajemo slobodna djeca Božja i članovi novog Božjeg naroda.

9. U ČEMU JE BIO SAVEZ IZRAELSKOG NARODA S BOGOM? ŠTO JE UČINIO MOJSIJE NAKON ŠTO JE NAROD OBEĆAO BOGU VJERNOST? NA ŠTO NAS KRŠĆANE PODSJEĆA MOJSIJEVO ŠKROPLJENJE NARODA KRVlju ŽIVOTINJA?

Savez izraelskog naroda s Bogom bio je u tome što je Bog obećao narodu svoju pomoć i blagoslov, a židovski narod obećao je Bogu vjerno vršenje Božjeg Zakona – 10 Zapovijedi Božji. Mojsije je uzeo životinjsku krv i poškropio narod govoreći: “Ovo je krv Saveza koji Jahve sada uspostavlja.” Škropljenje naroda krvlju podsjeća nas na Posljednju večeru kod koje je Krist nad čašom vina reako: „Uzmite i pijte iz nje svi, ovo je čaša moje krvi novoga i vječnog Saveza“

10. KAKO JE ISUS DOŠAO NA OVAJ SVIJET?

Bog je već prvim ljudima obećao Spasitelja svijeta. O njemu su govorili mnogi židovski proroci (Izaija, Jeremija, Ezekiel, Danijel, Malahija). Kad je došla punina vremena Bog je poslao anđela Gabrijela k djevici Mariji. Živjela je u gradu Nazaretu i bila zaručena s Josipom. Anđeo je prenio Mariji vijest da ju je Bog odredio za majku Spasitelja svijeta. Marija je pitala samo jedno pitanje: kako će to biti kad ja nemeam muža i kad joj je anđeo objasnio da će Isusovo začće biti po Duhu Svetom, poslušnom je vjerom prihvatila Božji plan riječima: „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi.“ I u taj čas ona je po Duhu Svetom začela Isusa Krista.

11. KADA JE ISUS POČEO JAVNO DJELOVATI?

Isus je počeo javno djelovati kada je imao oko 30 godina. Tada ga je na rijeci Jordanu krstio sveti Ivan Krstitelj. Otišao je u pustinju gdje je proboravio 40 dana i noći posteći i moleći. Vrativši se iz pustinje, Isus je skupio učenike - apostole i počeo propovijedati Evandjelje (Radosnu vijest) o Kraljevstvu Božjem. Prve su mu riječi: Približilo se kraljevstvo Božje. Obratite se i vjerujte Evandjelju.

12. ŠTO JE I KAKO PROPOVIJEDAO ISUS? KAKVA JE DIJELA ČINIO ISU ZA SVOGA ZEMALJSKOGA ŽIVOTA?

Isus je poučavao ljude na zanimljiv način, uzimajući teme i događaje iz života. ISUSOVE PRISPODOBE (usporedbe, parabole...) su zanimljive slike iz života kojima Isus tumači nebesku stvarnost. Najčešće su oblikovane: kraljevstvo je nebesko kao Ovo su neke od Isusovih prispodoba: - Svjetiljka pod posudom / - / - kuća na stijeni i kuća na pijesku / - sijač / - kukolj / - kvasac / - gorušičino zrno / - talenti / sakriveno blago / - dragocjeni bise / ribarska mreža / - izgubljena ovca / - okrutni sluga / - radnici u vinogradu / - radnici posljednjeg sata / - izgubljeni sin / - uzvanici na gozbu (čovjek bez svadbenog ruha) / - deset djevice / milosrdni Samarijanac / - ljudi bogataš / - farizej i carinik / - nepošteni upravitelj / - bogataš i Lazar. Siromasima je obećao kraljevstvo nebesko. Biti u Kraljevstvu nebeskom, znači biti u miru s Bogom, sa svim ljudima i sa samim sobom. Osim toga, činio je svakovrsna čudesa kao npr. utišao oluju na moru, ozdravljao bolsene, oživljavao mrtve, umnažao kruh, istjerivao nečiste duhove iz ljudi koji su bili opsjednuti.

13. ŠTO JE ISUS POSEBNO NAGLASIO U SVOM PROPOVIJEDANJU?

U svom propovijedanju Isus je posebno naglasio da nas Bog ljubi, da su u Bogu tri jednake osobe: Otac, Sin i Duh Sveti, zatim da je otac nebeski i naš otac, pa je stoga svoje učenike naučio moliti „Oče naš“. Deset zapovijedi Božjih i Starog Zavjeta sveo je na dvije zapovijedi ljubavi: Ljubiti Boga iznad svega i ljubiti bližnjega kao saoga sebe.

14. TKO JE USTANOVIO CRKVU? ZAŠTO JE ISUS USTANOVIO CRKVU? TKO JE CRKVA? TKO JE DRŽI NA OKUPU?

Isus Krist je ustanovio Crkvu. Između 12 apostola izabrao je Petra da bude prvi njegov nasljednik. Nakana Isusova bila je da Crkva nastavi učiti i činiti što je On učio i činio. Crkva nije samo zgrada (iako na to pomislimo kad čujemo riječ crkva). Crkva je zajednica kršćana – Božji narod na zemlji. Članom Crkve postaje se po krštenju. Vidljivi poglavar Crkve je Sveti Otac, Papa. Sadašnji je Papa Benedikt XVI. Crkvu na okupu drži Duh Sveti, treća Božanska osoba.

15. ČIME JE ISUS KRIST OBDARIO CRKVU DA BI MOGLA ŽIVJETI PREMA NJEGOVOM EVANĐELJU?

Krist je Crkvu obdario posebnim vidljivim znakovima, koje nazivamo sakramentima, a preko kojih nam po Duhu Svetom On daje snagu za život po Evandjelju. Sakramenti su vidljivi znakovi nevidljive, ali stvarne Kristove prisutnosti i djelovanja u Crkvi. Po njima se Crkva rađa, živi i raste. Imamo sedam svetih sakramenata: 1. Krst - krštenje /, 2. Potvrda(krizma, firma) / 3. Sv. Pričest, / Euharistija (Sveta Misa) / 4. Ispovijed (Pokora, pomirenje) /, 5. Bolesničko pomazanje, 6. Svećenički red, 7. Ženidba.

16. KOJI JE SREDIŠNJI SAKRAMENT CRKVE O KOJEM SVI OSTALI OVIŠE? KOGA PRIMAMO KOD SVETE PRIČESTI?

Iako je krst=krštenje novo rođenje vodom i Duhom Svetim, po kojem se oprašta „istočni grijeh“, postaje se dijete Božje i član novog Božjeg naroda – Crkve, ipak je središnji sakrament o kojem svi ostali ovise – **sakrament Euharistije ili Sv. Mise**. Kod Svete pričesti primamo tijelo i krv Gospodina našega Isusa Krista pod prilikom kruha i vina kao hranu za život vječni. Primajući Tijelo i Krv Kristovu primamo živoga uskrsnuloga Krista po kojem se čvršće povezujemo kao braća te ulazimo u sve tješnije zajedništvo s Ocem, Sinom i Duhom Svetim.

17. ŠTO JE SVETA MISA? KOJI SU GLAVNI DIJELOVI SVETE MISE?

Sveta Misa (Euharistija) je sastanak Božjeg naroda s Isusom Kristom uskrsnulim i proslavljenim kod kojeg se pod vodstvom svećenika poslavlja spomen čin Isusove muke, smrti, uskrsnuća i uzašašća. Glavni dijelovi Svete Mise su: 1. Služba riječi 2. Euharistijska služba.

18. KADA SU KRŠĆANI DUŽNI SUDJELOVATI NA SVETOJ MISI? KAKO PRAVILNO SUDJELUJEMO KOD MISE?

Kršćani su dužni sudjelovati molitvom i pjesmom na svetoj Misi svake nedjelje i u zapovjedane blagdane. Zapovijedani si blagdani pomični blagdani koji se slave radnim danima (dakle, nisu strogo u nedjelje). Danas u Crkvi imamo 4 zapovjedana blagdane: Tijelovo (uvijek je četvrtkom), Velika Gospa ili Marijino uznesenje na nebo (15. kolovoza), blagdan Svih Svetih (1. 11.) te Božić, (25.12). Neke su velike svetkovine uvijek nedjeljom, kao na pr., Uskrs, Duhovi, Presveto Trojstvo tako da njih ne treba još posebno nabrajati da su zapovjedani blagdani jer se slave nedjeljom. Pravilno sudjelujemo kod svete Mise tada slušamo Božju Riječ, složno i sabrano pjevamo i molimo s ostalima, a za vrijeme pričesti primamo Tijelo i krv Kristovu kao okrijepu i snagu.

19. ŠTO JE CRKVENA ILI LITURGIJSKA GODINA? KOJI SU NJEZINI GLAVNI CUKLUSI, DIJELOVI?

Crkvena ili liturgijska godina je jedan ciklus ili krug koji se ponavlja. Središte crkvene godine je Isus Krist. Počinje prvom nedjeljom Adventa ili Došašća. To je nedjelja koja je najbliža blagadanu sv. Andrije apostola. Završava svetkovinom Krista Kralja ili 34. nedjeljom kroz godinu.

Glavni ciklusi crkvene godine su:

1/ Božićno doba

a/ adventsko doba

b/ božićno doba

2/ Vrijeme kroz godinu

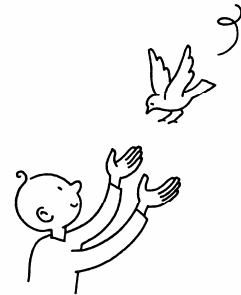
a/ kraći dio između božićnog i uskrsnog vremena

b/ duži dio poslije uskrsnog vremena

3/ Uskrsno doba

a/ korizmeno doba/40 dana pa se zove /Četrdesetnica/

b/ uskrsno doba/traje 50 dana, završava nedjeljom Duhova/

SEDAM SVETIH SAKRAMENATA,

osobito sakrament krizme **TAJNA I OTAJSTVO**

20. ŠTO ZNAČI RIJEČ SAKRAMENT? NABROJI NEKE ZNAKOVE KOJE SUSREĆEŠ MEĐU LJUDIMA?

Riječ „sakrament“ među kršćanima katolicima česta je i važna. Latinskog je podrijetla, a znači približno isto što i grčka riječ „misterij“: „**sveta tajna**“, ili „**otajstvo**“. Ljudi se sporazumijevaju ne samo riječima, nego i znakovima koji su postali prepoznatljivi za sve. Svjesni su da ne mogu izreći na pr. dobrotu ili zloću srca, mržnju, ljubav, prijateljstvo i slično. Stoga kažu: dobar kao anđeo, dobar kao kruh, on je čovjek, karakter. U nekim trenucima sporazumijevaju se nekim činima, gestama ili znakovima - simbolima. Prijateljstvo se na pr. pokazuje stiskom ruke, pismom, posjetom i slično. Za darivanje svojih „tajni“, ljudi imaju svoje prepoznatljive znakove. Poklonjeni buket cvijeća nije ljubav ali je izriče i ona se u tom izricanju događa i otkriva.

21. IMA LI BOG TAJNI? U ČEMU PREPOZNAJEMO BOŽJU PRISUTNOST?

Boga nitko nikada nije vidio. Bog ima svojih „tajni“ i znakova kojima ih izriče. Nedohvatljiv je čovjeku i neizreciv. To znaju svi vjernici od prvih početaka biblijske vjere koju su kršćani naslijedili.

Božju prisutnost prepoznavamo u njegovim čudesnim djelima stvaranja, spasenja i oslobođenja:

- u oslobođenju izabranog naroda iz ropstva i izgnanstva,
- u velikim ljudima što ih je pozivao usred naroda da mu budu glasnici.
- u milosrdnom praštanju i njegovoj „odsutnosti“ u časovima nevjere.

Na ta čudesna djela „Božje prisutnosti podsjećali su Izraelce i stvari (predmeti, građevine, mjesta) kao što su Kovčeg saveza, Hram, Sion kao kraljevsko sjedište, itd.

22. PO ČEMU JE ISUS KRIST ZNAK I SAKRAMENT BOGA? KAKO SE ISUS PREDSTAVIO SVIJETU?

„Bog je toliko ljubio svijet da nam je poslao Sina svoga Jedinorođenoga. Isusa Krista...“ Ne da svijet osudi, nego da se svijet po njemu spasi.

Isus se predstavio svijetu kao Bog i kao čovjek. On je Bog Spasitelj, Emanuel, Bog s nama. Isus Krist je ljudima vjernicima „znak, otajstvo, sakrament“ prisutnoga Boga među ljudima, Boga koji spašava. Bog se u Isusu Krist najpotpunije i zauvijek očitovao i darovao ljudima. Tu su prisutnost očevici prepoznali u njegovim djelima, riječima i životu. Od susreta s Isusom Kristom, vjera je okupila i okuplja stoljećima oko Krista uskrsloga golemo mnoštvo ljudi, zajednicu koju zovemo Crkva, od Isusa Krista živi Crkva već 20 stoljeća.

23. PO ČEMU JE CRKVA ZNAK SUSRETA LJUDI S USKRSLIM KRISTOM? OBJASNI ZNAČENJE SAKRAMENTA CRKVE?

Taj susret kršćani – vjernici doživljavaju i ostvaruju osobito u nekim važnim trenucima svog života. Oni se okupljaju da zajednički slave obredne čine koji im vidljivo označuju što im uskrsli Krist snagom svoga Duha doista dariva za njihovo spasenje. Ti se obredni čini – sastavljeni od znakova, gesta i riječi – nazivaju sakramenti Crkve. Oni su vjernicima događaji spasenja koji mijenjaju njihov život.

Sakramenti Crkve jesu:

- znakovi kojima Bog po Isusu Kristu uskrsleme nastavlja među ljudima svoja čudesna djela spasenja; oni su Objava Boga Spasitelja
- izrazi vjere okupljene zajednice – Crkve; vjere u Boga milosnoga Spasitelja
- Znakovita događanja kojima se ljudi „posvećuju“, stupaju među „otkupljene“, među prijatelje Božje koji su pozvani na međusobnu ljubav i zajednički, vječni život s Bogom
- Navještaj one punine međusobnog darivanja i života s Bogom koju nam je Isus navijestio u nazivu „Kraljevstvo Božje“.
- Mazanje krizmon označuje da krštenik postaje pomazanik s Kristom-Pomazanikom (Mesijom), suradnik u njegovoj „proročkoj“, „svećeničkoj“ i „kraljevskoj“ službi.

24. TKO JE DUH SVETI? KOJA SU NAJPOZNATIJA IMENA KOJA DAJEMO DUHU SVETOM? U KOJIM SE OBLICIMA JAVLJA U BIBLIJI DUH SVETI?

- Duh Sveti je treća božanska osoba u presvetom Trojstvu. Kad god se križamo, kad god molimo Vjeronanje ili Slava Ocu, spominjemo sve tri božanske osobe: Bog Otac je prva božanska osoba, Isus Krist je druga, a Duh Sveti treća božanska osoba.

U vjerovanju ispovijedamo: Vjerujem u Duha Svetoga, gospodina i životvorca, koji izlazi od Oca i sina, koji se s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi, koji je govorio po prorocima.

Isus Krist je začet i rođen po Duhu Svetom od Marije Djevice. Kod krštenja na Jordanu vidljivo mu je darovan Duh Sveti koji ga je „pomazao“ za Mesiju. Sam je za se posvjedočio: „Na meni je Duh Gospodnji... On me posla blagovjesnikom biti siromasima; proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima: na slobodu pustiti potlačene, proglasiti godinu milosti Gospodnje“ (Lk 4.18).

Evangelje bilježi da je u svemu svom javnom životu govorio i radio ispunjen Duhom Svetim. Isus je i svojim učenicima obećao Duha Svetoga kao Duha istine koji će ih uvesti u svu istinu, Duha snage kojim će svjedočiti za njega, kao Duha Tješitelja i Branitelja. Obećani dar Duha primili su učenici na prve Duhove i odmah su polaganjem ruku taj dar prenosili na sve krštene. Duh Sveti vodi Crkvu, On je veza Oca i Sina. Dajemo mu ime Duh Posvetitelj, Branitelj, Tješitelj, Duh koji nas uvodi u istinu, Duh Životvorac, Obnovitelj. Duh Sveti se u Bibliji objavljuje preko ovih znamenja, znakova: vatre i ognja, vode, vjetra, goluba, ulja. Dva najvažnija oblika dogodila su se u obliku plamenih jezika (na Duhove), u obliku goluba (kod Isusova krštenja).

25. TKO NAM ŠALJE DUHA SVETOGA? KADA JE BILA PRVA KRIZMA U POVIJESTI CRKVE? U ČEMU SU SE APOSTOLI PROMIJENILI? TKO IM JE DAO JAKOST?

Nebeski Otac i Isus Krist šalju nam Duha Svetoga, kojega primamo već kod krštenja. Prije uzašašća na nebo, Isus reče apostolima da ostanu u Jeruzalemu te čekaju silazak Duha Svetoga. Apostoli su poslušali – ostali na okupu, čekali i molili. I gle – deseti dan silazi Duh Sveti u obliku plamenih, gorućih jezika. Silazak Duha Svetoga na apostole prva je krizma u povijesti Crkve. Blagdan Duhova također je i rođendan Crkve. Duh Sveti im dade hrabrost, uvede ih da razumiju Isusovu nauku. Apostoli krenuše propovjedati na trgove, potom se razidoše po raznim krajevima svijeta. Apostola je dvanaest, ljudi na milijune, pa ipak neustrašivo propovjedaju. Nema više kolebanja, nema više straha, nema više natrag! Propovjedaju, krštavaju i krizmaju vjernike.

26. TKO JE OD NAJRANIJIH DANA DIJELIO KRIZMU VJERNICIMA? TKO SU DJELITELJI KRIZME DANAS?

Potvrda je sakrament Duha Svetoga. Njome se događaj Duhova obavlja u Crkvi kroz sve vjekove: Duh Sveti utvrđuje srca Isusovih učenika u vjeri, u nadi, u ljubavi i svjedočenju. Apostoli su od najranijih dana dijelili krizmu vjernicima i polagali na njih ruke. Otada kroz sva stoljeća podjeljuje se sakrament krizme vjernicima za ohrabrenje i svjedočenje vjere u svijetu.

Danas je redoviti djelitelj krizme biskup. Biskup može delegirati određene svećenike da ga zamijene kod dijeljenja krizme po župama. Apostoli su osobno dijelili taj sakrament, pa tako i njihovi nasljednici, biskupi. Samo u izvanrednim slučajevima Crkva daje svećenicima vlast dijeliti krizmu, na pr. župnicima da je dijele umirućima koji nisu krizmani ili kršćenicima koji se krste kao odrasli. Biskup pod Misom moli molitvu Duhu Svetom za sve krizmenike. Ruke su mu ispružene prema krizmenicima. Nakon molitve, Biskup pozove krizmenike da obnove krsna obećanja. Tako svjesno i osobno prihvaćaju ono što su nekoć kao djeca primili pristankom svojih roditelja, kumova i kršćanske zajednice.

27. OBJASNI RIJEČ KRIZMA / POTVRDA? ZAŠTO PRIMAMO SAKRAMENT SVETE POTVRE?

Sakrament Svete Potvrde je vidljivi znak primanja Duha Svetoga. Potvrda nastavlja i dopunjuje ono posvećenje koje je započelo krštenjem. Riječ potvrda dolazi od latinske riječi = confirmatio ili glagola confirmare = učvrstiti, ojačati. Zato neki u Hrvatskoj, u Zagorju na pr. ovaj sakrament zovu firma ili birma. Proširenija je riječ krizma. Stičemo dar jakosti da Božji život održimo u sebi i da ga prenosimo drugima. Po krizmi postajemo Kristovi svjedoci u svijetu. A svjedočiti treba svagdje i uvijek praktičnim vjerničkim životom. Najbolje svjedočenje je živjeti po Božjim zapovijedima. Krizma se daje vjernicima da mogu živjeti po svojoj savjesti, da budu vjerni Bogu i Crkvi, da ne okrenu leđa Bogu onda kad im je On najpotrebniji, u mladosti i zrelosti života. Svatko tko je krizman zauvijek je zapečaćen za Boga neizbrisivim pečatom.

Sakrament Svete Potvrde primamo zato:

1. da nas Duh Sveti ohrabri i učvrsti u vjeri,
2. da nas kao članove Crkve više zbliži i poveže, te učini izvršiteljima iste ljubavi kojom je Krist ljubio nas davši za nas svoj život.
3. da nas učini odvažnim i djelotvornim svjedocima Uskrsnulog Krista.

28. KOJI SU VIDLJIVI ZNAKOVI KRIZME?

Vanjski i vidljivi znak krizme je mazanje svetim uljem i polaganje biskupovih ruku.

Krizma je mješavina maslinova ulja i mirisnog balzama. Na Veliki četvrtak biskup posveti sva tri ulja. Ulje je nekad uz kruh bilo najpotrebnije. Bilo je svijetlo, služilo za ukras lica i kose; borci su trljali kožu da budu gipkiji i spretniji u borbi. Bilo je lijek protiv mnogih bolesti. Smatrali su ga svetinjom jer uz Božju pomoć zaštićuje osobe određene za službu Bogu. Svećenici, kraljevi i proroci posvećivali su se Bogu pomazivanjem. Balzam je mirisna smola, miris kojim se mažu mrtvaci da ne trunu. Tijela su se balzamirala da ostanu neraspadnuta. Balzam na sv. Krizmi daje se da se Božja milost sačuva od truleži grijeha.

Polaganje ruku – tim se činom prenosi vlast, odgovornost, moć i blagoslov. Biblija vrvi ovim simboličnim znakovima. I sam Isus Krist ozdravlja bolesnike polaganjem ruku, blagoslivlja ih, a tu vlast predaje apostolima. I oni čine isto: ozdravljaju bolesnike i djecu, i krizmaju vjernike. Polaganje ruku ostalo je kod sakramenata krizme i svećeničkog reda, također i kod krštenja svećenik položi ruku na čelo krštenika.

Bitni obred potvrde je: pomazanje krizmenim uljem na čelu, koje se izvodi polaganjem ruke i riječima:

Biskup: PRIMI PEČAT DARA DUHA SVETOGA.

Potvrdenik : AMEN

Biskup: MIR S TOBOM

KRIZMENIK: I S DUHOM TVOJIM

Potvrdom se krštenik potpunije i na osobniji način uključuje u Crkvu i na potpuniji način postaje članom Božjega naroda. Time potvrdenik postaje sposobniji i obvezatiji sudjelovati u poslanju Crkve i preuzimati u njoj službe i odgovornosti. Zato kažemo da sakramentom potvrde postajemo „odrasli, zreli, punoljetni članovi Crkve. Dao Bog da bude tako!“

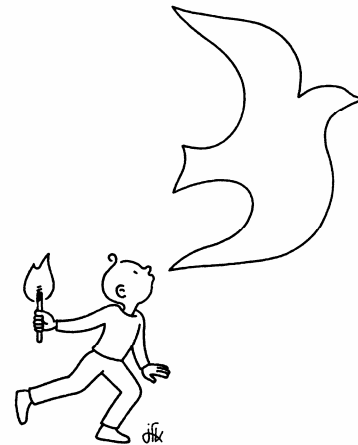
29. NABROJI SEDAM DAROVA I DEVET PLODOVA DUHA SVETOGA!

Sedam darova Duha Svetoga

1. Mudrost
2. Razum
3. Savjet
4. Jakost
5. Znanje
6. Pobožnost
7. Strah Božji

Devet plodova Duha Svetoga

1. Ljubav
2. Radost
3. Mir
4. Strpljivost
5. Blagost
6. Dobrota
7. Vjernost
8. Skromnost
9. Uzdržljivost

30. KOJI SU UVJETI ZA KUMOVANJE?

Potvrdenike prate kumovi. Prikladno je da to budu isiti koji su bili i na krštenju (ali mogu biti i drugi). Dok biskup maže čelo krizmenim uljem, kum drži desnu ruku na desnom ramenu svoga kumčeta! Kumovi nisu samo lijepa pratnja s bogatom nagradom, nego pomoćnici i predvodnici u kršćanskom životu potvrđenika koji se ističu uzornim kršćanskim životom:

- da je navršio 16 godina života
- da je katolik, da je pričešćen, krizman i crkveno vjenčan ako je oženjen!
- Da redovito prakticira svoju kršćansku vjeru dolaskom na nedjeljne mise
- Da sudjeluje u obvezama prema vlasitoj župi.

GLAVNI DIJELOVI BIBLIJE

Biblija sadrži 73 knjige, sabrane u dva dijela: Stari i Novi Zavjet. Te su knjige napisane u razmaku od svojih 1500 godina.

STARI ZAVJET (46 knjiga)

Povijesne knjige (21=5+16)

A / Petoknjižje

1. Knjiga Postanka: Bog ima svoj plan sa svijetom i čovjekom
 2. Knjiga Izlaska: Oslobođenje i oblikovanje Božjeg naroda
 3. Levitski Zakonik: Uspostava izraelskoga bogoslužja
 4. Knjiga Brojeva: Odgoj Božjega naroda na dugu putu kroz pustinju
 5. Knjiga Ponovljenog Zakona: Vjernost Zakonu ljubav iz sveg srca
- B / Druge povijesne knjige
6. Knjiga o Jošui: Božji narod osvaja Obećanu zemlju
 7. Knjiga Sudaca: Nevjera u Obećanoj zemlji
 8. Knjiga o Rut: Povijest prabake kraljevske loze Davidove
 9. Prva Knjiga o Samuelu: Nastanak izraelskoga kraljevstva
 10. Duga Knjiga o Samuelu: David, najveći kralj Izraela
 11. Prva knjiga o Kraljevima: Salomon. Hram. Dioba kraljevstva
 12. Druga knjiga o kraljevima: Razdijeljeno kraljevstvo i proroci
 13. Prva knjiga Ljetopisa: Bog ostaje vjeran svomu narodu

14. Druga knjiga Ljetopisa: Propast Izraelske države
 15. Knjiga Ezrina: Povratak iz sužanjstva – novi početak
 16. Knjiga Nehemijina: Obnova uza sve teškoće
 17. Tobija: Božji vjernik posred najtežih okolnosti
 18. Judita: žena, spasiteljica naroda
 19. Estera: Još jedna žena, spasiteljica svoga naroda
 20. Prva knjiga o Makabejcima: Borbe za vjerski i narodni opstanak
 21. Druga knjiga o Makabejcima: Krv mučenika – snaga otpora
- Pjesničke i mudrosne knjige (7)
22. Job: Zašto, Gospode Bože?
 23. Psalmi: Molitveni razgovor s Bogom
 24. Mudre izreke: Priručnik životne mudrosti
 25. Propovjednik: Ništa novo pod suncem!
 26. Pjesma nad pjesmama: Ljubavne pjesme starog Izraela
 27. Knjiga Mudrosti: Božja mudrost posred svesvjetske mudrosti
 28. Knjiga sirahova: Savjeti za bogobojazan život

Proročke knjige (18)

29. Izaija: prorok velikih mesijanskih obećanja
30. Jeremija: Vizionar mesijanskih nada posred narodne katastrofe
31. Tužaljke: Nad porušenim svetinjama
32. Knjiga Baruhova: Povezanost domovine i prognanika
33. Ezekiel: Prorok slave Božje i novoga srca
34. Daniel: Prorok vjerskoga ponosa i u tuđoj zemlji
35. Hošea: Prorok Božje ljubavi
36. Joel: Prorok Duha Gospodnjega

37. Amos: Prorok pravednosti
38. Obadija: Prorok propasti
39. Jona: Prorok pokore i sveopćeg spasenja
40. Mihej: Prorok mesijanske obnove
41. Nahum: Prorok Božje naplate i pobjede
42. Habakuk: Prorok tajnovite božje prisutnosti u povijesti
43. Sefanija: Prorok „Dana Jahvina“
44. Hagaj: Prorok predanja
45. Zaharija: Prorok mesijanskih nada
46. Malahija: Prorok novog bogoštovlja

NOVI ZAVJET (27 knjiga)

I. Povijesne knjige (5=4+1)

Četiri evanđelja protječu iz izvještaja očevidaca: oni su gledali i slušali Isusa iz Nazareta, štoviše prepoznali su ga kao Mesiju koji ispunja navještaje Starog zavjeta. Djela apostolska prikazuju kako je, nakon Isusove smrti i uskrsnuća, rasla crkva u židovskom i poganskom svijetu. Evanđelja su najvažnije knjige cijele Biblije.

1 /Matej: Obećani Mesija i njegovo Kraljevstvo.

2 /Marko: Obećani Mesija kao Čudotvorac.

3 /Luka: Obećani Mesija kao milosrdni Spasitelj

4 /Ivan: Vjera u osobnoga Spasitelja.

5./Djela apostolska: Proljeće Crkve (Auto je sv. Luka)

II. Poslanice (21=14+7)

Poslanice Novog zavjeta upravljene su: jedne pojedincima druge pojedinim zajednicama ili skupini takvih zajednica. Svojim čitateljima priopćuju živu sliku vjerovanja i života prvih kršćana te njihove probleme. Poslanice ne prešućuju ni pogreške i mane tadašnjih kršćana te nam zauzvrat donose apostolski nauk kojim se ispravlja i unapređuje kršćanski život. Budući da naš današnji kršćanski život podliježe istim nevoljama i slaboćama, te poslanice Novog zavjeta (21 na broju) imaju i danas isto značenje za naše kršćanske zajednice.

Poslanice Sv. Pavla (14)

6. Rimljanima: Vjerom se uključujemo u Božju pravednost

7. Prva Korinćanima: Rješavanje problema jedne od prvih zajednica

8. Druga Korinćanima: Služenje u zajednici

9. Galaćanima: Evanđelje i Zakon

10. Efežanima: Kristov odnos prema zajednici, Crkvi

11. Filipljanima: Ljubav i vjernost Crkve

12. Kološanima: Proslavljena osoba Kristova

13. Prva Solunjanima: Sokoljenje novoobračćenika

14. Druga Solunjanima: Isusov ponovni dolazak

15. Prva timoteju: Pouke dušobrižnik, voditelju zajednice

16. Druga Timoteju: Ohrabrenje mladom pastiru crkva.

17. Titu: Kršćanska autodisciplina

18. Filemonu: Rob postaje brat

19. Hebrejima: Niste se prevarili kada ste se opredijelili za Krista

Katoličke poslanice: (7)

20. Jakovljeva: Svakidašnji život po vjeri

21. Prva Petrova: Zašto Crkva mora trpjeti?

22. Druga Petrova: Pretkazivanje opasnosti za crkvu

23. Prva Ivanova: Ushitna zbilja zajedništva s Bogom

24. Druga Ivanova: Za Krista ili protiv njega

25. Treća Ivanova: Odjelotvorenje istine

26. Judina: Čuvajte se lažnih proroka!

III. Proročka knjiga: (1)

Posljednja knjiga Biblije sadrži viđenja apostola Ivana. Ta nam viđenja očituju stanje vjernika i nevjernika te cijeloga stvorenoga svijeta. Knjiga Otkrivenja napisana je u simboličkom i proročkom načinu govora

27. Otkrivenje: Konačna božja pobjeda nad svakim zlom.

TEMELJNE VJERSKE ISTINE I MOLITVE KATOLIČKE CRKVE

VJERSKE ISTINE

Deset Božjih zapovijedi

1. Ja sam Gospodin, Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene!
2. Ne izusti imena gospodina, Boga svoga uzalud!
3. Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji!
4. Poštuj oca i majku da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji!
5. Ne ubij!
6. Ne sagriješ bludno!
7. Ne ukradi!
8. Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga!
9. Ne poželi tuđeg ženidbenog druga!
10. Ne poželi nikakve tuđe stvari!

Pet glavnih istina

1. Samo je jedan Bog, a tri su božanske osobe: Otac, Sin i Duh sveti.
2. Bog je sve stvorio, sve uzdržava, svim upravlja.
3. Duša je čovječja besmrtna.
4. Sin je Božji postao čovjekom te nas otkupio svojom mukom, smrću i uskrsnućem.
5. Bog će dobro nagraditi vječnom nagradom, a zlo kazniti vječnom kaznom.

Sedam svetih sakramenata

1. Krštenje
2. Potvrda (krizma)
3. Sveta pričest
4. Ispovijed
5. Bolesničko pomazanje
6. Svećenički red
7. Sveta ženidba

Sedam glavnih grijeha

1. Oholost
2. Škrtost
3. Bludnost
4. Zavist
5. Neumjerenost u jelu i piću
6. Srditost
7. Lijenost

Osam blaženstava

Dvije zapovijedi o ljubavi

1. Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom pameću svojom i svom snagom svojom!
2. Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!

Isusovo zlatno pravilo

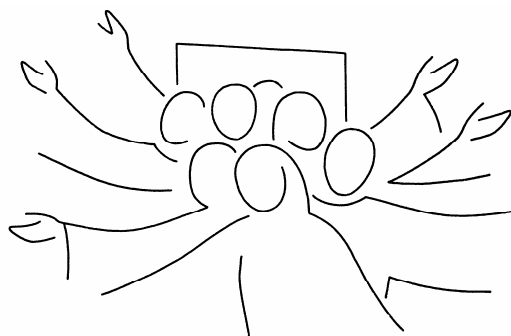
Sve što želite da ljudi čine vama, to činite i vi njima!

Kršćanski pozdrav: Hvaljen Isus i Marija! – Navijeke!

Ili: - Vazda Isus i Marija

Pet crkvenih zapovijedi

1. Svetkuj zapovjedne blagdane i slušaj pobožno svetu misu u nedjelju i u zapovjedane blagdane!
2. Posti zapovjedane poste i u određene dane se ne mrsi!
3. Svake se godine najmanje jednom ispovijedi i o Uskrsu pričesti!
4. Obdržavaj ženidbene propise Katoličke crkve!
5. Daj svoj doprinos za uzdržavanje Crkve i njezinih službenika!
1. Blago siromasima u duhu, jer njihovo je kraljevstvo nebesko!
2. Blago onima koji tuguju, jer će se utješiti!
3. Blago skromnima, jer će baštiniti zemlju!
4. Blago žednima i gladnima pravедnosti, jer će se nasititi!
5. Blago milosrdnima, jer će postići milosrđe
6. Blago onima koji su čista srca, jer će Boga gledati
7. Blago mirotvorcima, jer će se zvati sinovi Božji
8. Blago progonjenima zbog pravедnosti, jer je njihovo kraljevstvo nebesko

TEMELJNE MOLITVE

Znak križa: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen!

Oče naš

Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje, dođi kraljevstvo tvoje; budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji. / Kruh naš svagdanji daj nam danas i otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim, i ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla. Amen.

Zdravo Marijo

Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s tobom, Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje, Isus. / Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas grešnike, sada i na času smrti naše. Amen.

Slava ocu

Slava ocu i Sinu i Duhu Svetomu. / Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Pokoj vječni

Pokoj vječni daruj im, Gospodine! / I svjetlost vječna svijetlila njima! Počivali u miru! Amen.

Gospin pozdrav

Anđeo Gospodnji navijestio Mariji, i ona je začela po duhom Svetomu. Zdravo, Marijo.... Evo službenice Gospodnje, - Neka mi bude po riječi tvojoj. Zdravo, Marijo..... I Riječ je tijelom postala, - I prebivala među nama. Zdravo, Marijo Moli za nas, sveta Bogorodice, Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se: Milost svoju, molimo te, Gospodine, ulij u duše naše, da mi koji smo po anđelovu navještenju spoznali utjelovljenje Krista, Sina tvoga, po mucij njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Gospina krunica (Ružarij)

(Sastoji se od četiri dijela: radosna, žalosna, slavna i otajstva svjetla.

Svaki dio počinje s Vjervanjem, a sastoji se od pet desetaka, u kojima se moli po jedan Očenaš, deset Zdravomarija i jednu Slavaocu. U svakom desetku se razmišlja o jednom događaju našeg spasenja. Radosna otajstva se mole ponedjeljkom i božićnih dana. Žalosna otajstva se mole utorkom, petkom i u Velikom tjednu. Slavna otajstva se mole srijedom, subotom, nedjeljom i u uskrsno vrijeme. Otajstva svjetla se mole četvrtkom.)

Radosna otajstva

1. Anđeo je navijestio Mariji da će začeti i roditi Sina Božjega.
2. Marija je pohodila Elizabetu.
3. Marija je rodila Isusa u Betlehemu.
4. Marija i Josip su prikazali Isusa u hramu.
5. Marija i Josip su našli Isusa u hramu.

Žalosna otajstva

1. Isus se znojio krvavim znojem.
2. Isusa su bičevali u Pilatovu dvoru.
3. Isusa su okrunili trnovom krunom.
4. Isus je nosio teški križ uz Kalvariju.
5. Isus je raspet umro na križu.

Slavna otajstva

1. Isus je uskrsnuo od mrtvih.
2. Isus je slavno uzašao na nebo.
3. Duh Sveti je sišao nad apostole.
4. Marija je uznesena na nebo.
5. Marija je okrunjena za kraljicu neba i zemlje.

Otajstva svjetla

1. Isus je na rijeci Jordan bio kršten.
2. Isus je na svadbi u Kani objavio svoje božanstvo.
3. Isus je navijestio kraljevstvo Božje.
4. Isus se na gori Tabor preobrazio.
5. Isus nam se darovao u otajstvu euharistije.

Apostolsko vjerovanje

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega Stvoritelja neba i zemlje.

I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, koji je začeo po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice, mučen pod Poncijem Pilatom, raspet umro i pokopan; sašao nad pakao, trči dan uskrsnuo od mrtvih; uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega; odonud će doći suditi žive i mrtve.

Vjerujem u Duha svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, oprostjenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni. Amen.

Nicejsko – carigradsko vjerovanje ili misno vjerovanje

Vjerujem u jednoga Boga, Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga.

I u jednoga Gospodina Isusa Krista, jedinorođenoga Sina Božjega. Rođen pog od Oca prije svih vjekova. Boga od Boga, svjetlo od svjetla, pravoga Boga od pravoga Boga. Rođena, ne stvorena, istobitna s Ocem, po kome je sve stvoreno. Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sišao s nebesa. I utjelovio se po Duhu Svetom od Marije Djevice : i postao čovjekom. Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan. I uskrsnuo treći dan, po Svetom Pismu. I uzašao na nebo : sjedi s desne Ocu. I opet će doći u slavi suditi žive i mrtve, i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.

I u Duha Svetoga, Gospodina i životvorca; koji izlazi od Oca i Sina. Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi; koji je govorio po prorocima. I u jednu svetu katoličku i apostolsku Crkvu. Ispovijedam jedno krštenje za oprostjenje grijeha. I iščekujem uskrsnuće mrtvih. I život budućega vijeka. Amen.

A SADA, JESI LI SPREMAN ZA BOLJE RAZUMJEVANJE SVOJE VJERE?

UKOLIKO JE TVOJ ODGOVOR POTVRDAN TADA NASTAVI SA PITANJIMA I ODGOVORIMA ...

BOŽJA OBJAVA

1. Što znači da je svaki čovjek religiozno biće?

Čovjek je po svojoj naravi od trenutka rođenja usmjeren na Boga. Od početka ljudskoga života na Zemlji otkriveni su tragovi religioznosti (obredi, crteži, hramovi itd.). Čovjek traži Boga zato jer ga je Bog stvorio, jer ga je usmjerio prema sebi i jer čovjek u Bogu pronalazi konačni smisao svoga života.

2. Koji je smisao našega života?

Smisao našega života je da Boga spoznamo, ljubimo i štujemo te tako zaslužimo život vječni.

3. Kako možemo spoznati Boga?

- a. Promatrajući svijet oko sebe, koji je Bog stvorio, mi otkrivamo tragove Božje.
- b. U našoj savjesti glas Božji progovara i upućuje nas da činimo dobro, a izbjegnemo zlo.
- c. Bog se objavio u riječima Biblije ili Svetog pisma, a posebno u životu Isusa Krista.

4. Kada se Bog u potpunosti objavio?

Bog se u potpunosti objavio u osobi Isusa Krista. Isus je svoj nauk predao apostolima od kojih je nastala Crkva. Crkva je danas ona koja tumači Božji nauk i prenosi Božju objavu kroz sve generacije.

5. Može li Crkva pogriješiti i zašto?

Pojedini ljudi u Crkvi mogu pogriješiti, ali Crkva u cjelini ne može naučavati krivi nauk. Crkva je vođena Duhom Svetom i zbog toga je nepogriješiva. Crkva je autentični tumač istina vjere i morala.

6. Što je Biblija?

Biblija ili Sveto pismo je sveta knjiga kršćana i jednim dijelom Židova (samo Stari zavjet).

7. Kako je nastala Biblija?

Bog je nadahnuo pojedine pisce da napišu ono što je Bog htio reći ljudima. Pisci su to izražavali na svoj vlastiti način unutar određene kulture u kojoj su živjeli.

8. Kako dijelimo Bibliju?

Temeljna podjela Biblije je na *Stari zavjet* i *Novi zavjet*. U Starom zavjetu imamo slijedeće vrste knjiga: *Petoknjižje*, *povijesne*, *mudrosne* i *proročke knjige*. Knjige Novog zavjeta su: *4 Evanđelja* (Matej, Marko, Luka i Ivan), *Djela Apostolska*, *21 poslanica* i *knjiga Otkrivenja* (Apokalipsa).

9. Kako treba čitati Bibliju?

Čitajući Bibliju mi razgovaramo s Bogom jer je u Bibliji napisana Božja riječ. Ne možemo je tumačiti doslovno jer ima mnogo priča koje nisu stvarne, nego su napisane nama za pouku.

POVIJEST U STAROM ZAVJETU

STVARANJE SVIJETA

10. Što kaže znanost o nastanku svijeta?

Znanost kaže da je svijet nastajao tijekom milijuna godina. Veliki prasak. Nastaju galaksije, zvijezde (Sunce), planeti (Zemlja). Prema teoriji evolucije život je na Zemlji nastajao postupno od najjednostavnijih do sve složenijih živih bića.

11. Kako Biblija opisuje nastanak svijeta?

Knjiga postanka nam opisuje kako je Bog kroz šest dana stvarao svijet, a sedmi dan je otpočnuo.

12. Da li su znanost i Biblija u suprotnosti kada govore o stvaranju svijeta?

Znanost i Biblija nisu u suprotnosti. Znanost odgovara na pitanje *kako* je nastao svijet, a Bibliju zanima *zašto* je nastao svijet. Šest dana iz Biblije ima simboličko značenje i označava razdoblja od nekoliko tisuća i milijuna godina.

13. Kako je Bog stvarao svijet?

- Bog je stvarao svijet snagom svoje Riječi ("*I reče Bog... i bi tako*").
- Bog je stvarao svijet potpuno slobodno i iz ljubavi.
- Bog je stvarao svijet iz ničega (u početku nije bilo nikakve materije; postojao je samo Bog)

14. Što je najsavršenije Bog stvorio?

Čovjek je najsavršenije biće i vrhunac Božjeg stvaranja.

STVARANJE ČOVJEKA

15. Kako je Bog stvorio čovjeka?

Bog je čovjeka stvorio *na svoju sliku*. Načinimo čovjeka na svoju sliku sebi slična. To znači da je čovjek potpuno drugačiji od ostalih živih bića jer je jedini sličan Bogu. Prema biblijskom opisu Bog je stvorio čovjeka od *praha zemaljskoga* i udahnuo mu *dah života*. To znači da čovjek ima dva podrijetla: *zemaljsko* (tijelo) i *nebesko* (duša).

16. Koje je čovjekovo poslanje na Zemlji?

Prvi razlog: da živi u zajedništvu sa svojim Stvoriteljem i bude sustvaratelj na Zemlji.

Drugi razlog: da stvara potomstvo i tako nastani Zemlju.

17. Zašto je Bog stvorio čovjeka kao muško i žensko?

Prvi razlog: radi pomoći, upotpunjavanja i zajedničkog života.

Drugi razlog: radi stvaranja potomstva. Održanja ljudskog roda.

PRVI ČOVJEKOV GRIJEH

18. Kako su Adam i Eva sagriješili?

Bog im je zabranio jesti plod s drveta koje se nalazilo u sredini raja. Zmija je nagovorila Evu da uzme plod time što joj je rekla da će postati kao bogovi. Eva je uzela plod i dala Adamu te su oboje jeli. Nisu poslušali Boga nego sotonu.

19. U čemu se sastoji prvi čovjekov grijeh?

Prvi ljudi su htjeli biti kao bogovi (grijev oholosti). Nazivamo ga još i *istočni* ili *iskonski grijeh*, *izvorni grijeh*. On se provlači kroz sve generacije čovječanstva, a briše se u sakramentu krštenja kada nam se vraća milost posvetna. Međutim, posljedice istočnog grijeha (griješna ljudska narav) ostaju i nakon krštenja. Blažena Djevica Marija jedina je osoba koja je bila očuvana od istočnog grijeha.

20. Kako je Bog kaznio čovjeka nakon prvog grijeha?

Prva i najveća kazna jest *odvojenost od Boga* (Bog ih je istjerao iz raja zemaljskoga). Javlja se i *sklonost prema grijehu* ("*spoznaju da su goli*"). Posljednja kazna jest *trpljenje i muka* koja je ušla u čovjekov život nakon grijeha. I smrt.

IZABRANI NAROD

21. Ukratko ispričaj priču o Abrahamu!

Bog je pozvao Abrahama da napusti svoj zavičaj i krene u zemlju Kanaan. Abraham je povjerovao Bogu, a Bog mu je obećao veliko potomstvo (od Abrahama će nastati veliki narod). Bog Abrahama stavlja na kušnju i traži od njega da žrtvuje svoga sina jedinca, Izaka. Bog nije želio da Abraham

ubije svoga sina, nego ga je samo htio iskušati da vidi koliko je spreman žrtvovati za Boga. Zbog svoje vjere Abraham je postao *praotac naše vjere i vjere Izraela (Židova)*.

22. Ukratko ispričaj priču o Jakovu i Josipu!

Jakov je imao dvanaest sinova od kojih nastaju dvanaest plemena Izraelovih. Najdraži sin zvao se Josip. Braća su ga zbog zavisti prodala trgovcima koji su ga odveli u Egipat. U Egiptu Josip tumači faraonu snove i postaje upravitelj njegova dvora. Josip je, tumačeći faraonov san, predvidio veliku sušu i glad po svojoj zemlji. Zbog toga je u vrijeme sedam rodnih godina uskladištio hranu kako bi imali dovoljno za sedam gladnih godina. Nakon što je zavladao glad, Josipova braća dolaze u Egipat po hranu. Cijela Josipova obitelj tada se naselila u Egiptu. Od njegove obitelji (dvanaestero braće) nastaje narod koji se zove *Izraelci, Židovi ili Hebreji (Stranci)*.

23. Ukratko ispričaj priču o Mojsiju!

Nakon Josipove smrti Izraelci su u Egiptu postali robovi. Faraon je teško tlačio izraelski narod. Bog je vidio njihovu nevolju i odlučio je izvesti svoj narod iz egipatskog ropstva. Izabrao je Mojsija da pođe k faraonu i kaže mu da pusti njegov narod. Bog se Mojsiju objavio u gorućem grmu pod imenom *Jahve* što znači '*Ja sam onaj koji jesam*'. Nakon što je Bog poslao kaznu na Egipćane (deset egipatskih zala), faraon je odlučio pustiti Izraelce. Izraelci su prešli preko Crvenog mora po suhom dnu te su nakon dugog niza (40) godina putovanja stigli u obećanu zemlju.

24. Koju ulogu imaju proroci u Starom zavjetu i navedi četiri velika proroka?

Izraelci nisu uvijek bili vjerni Božjim zapovijedima. Stoga je Bog pozivao proroke da *opominju narod i potiču ga na vjernost Bogu*. Oni su *naviještali i dolazak budućeg Mesije* (Isusa Krista). Četiri velika proroka su: *Izaija, Jeremija, Ezekiel i Danijel*. Jedan od poznatijih proroka bio je i prorok *Ilija*.

ISUS KRIST

25. Tko je Isus Krist?

Isus Krist jest Bog (druga božanska osoba) koji je sišao na Zemlju i uzeo na sebe ljudsko tijelo. Živio je na Zemlji istodobno kao *Bog* i kao *čovjek* (Bogočovjek). Došao je na Zemlju da bi nam objavio Boga i spasio nas svojom mukom, smrću i uskrsnućem. Isus Krist je ponovno čovjeka pomirio s Bogom.

26. Kako se dogodilo Isusovo utjelovljenje (začeće)?

Anđeo Gabriel došao je Mariji i navijestio joj da će roditi sina Isusa, Spasitelja svijeta. Mariji nije bilo jasno kako će se to dogoditi jer nije poznavala muža. Anđeo joj odgovara da će začeti po Duhu Svetom. Marija je začela po Duhu Svetom, dakle, bez posredovanja muža. Josip nije Isusov otac, već samo hranitelj Isusov i muž Marijin. Bog je Isusov Otac, a Isus je Božji Sin.

27. Kako se dogodilo Isusovo rođenje?

Josip i Marija morali su poći iz svog grada Nazareta u Betlehem na popis stanovništva. Marija je trebala roditi. Budući da ih nitko nije primio, sklonili su se u obližnju spilju-štalu gdje se Isus rodio. Prvi su za Isusovo rođenje saznali pastiri kojima je anđeo to objavio. Pastiri su došli i poklonili se Isusu. Kasnije su došla i tri mudraca (kralja) s istoka i također se poklonili Isusu. Kralj Herod htio je ubiti Isusa jer se bojao da će on postati novi kralj. Stoga se Bog javio Josipu u snu i rekao mu da uzme ženu i dijete i pobjegne u Egipat. Nakon što je Herod umro, Josip i Marija se vraćaju u svoj grad Nazaret gdje je Isus kao dijete odrastao. Zato se zove Nazarećanin.

28. Kako je Isus počeo javno djelovati?

Kada je imao otprilike trideset godina, Isus je počeo javno djelovati. Otišao je na rijeku Jordan gdje ga je Ivan Krstitelj krstio. Ivan Krstitelj bio je Isusov preteča koji je navijestao Isusa i pripravljaio narod za njegov dolazak. Na Isusovu krštenju javio se Bog Otac riječima: "*Ovo je Sin moj ljubljeni, u njemu mi sva milina. Slušajte ga!*" te je Duh Sveti u liku goluba sišao nad Isusa. Nakon toga Isus odlazi u pustinju gdje je postio i molio 40 dana i gdje ga je davao iskušavao.

29. Što je sve Isus činio i govorio?

Isus je tijekom tri godine svoga javnog djelovanja govorio o Bogu kao našem nebeskom Ocu. Pozivao je ljude da se obrate Bogu te im je opraštao grijeha. Činio je različita čudesa: liječio bolesne, oslobađao opsjednute, uskrisivao mrtve itd. Tim čudesima Isus nije htio izazvati senzaciju, nego je htio pokazati da on nije samo čovjek, nego i pravi Bog.

30. Što slavimo na Veliki četvrtak?

Na Veliki četvrtak slavimo događaj kada je Isus na Posljednjoj večeri utemeljio sakrament Euharistije (svetu misu). Tom je prilikom uzeo kruh i rekao: "*Uzmite i jedite od ovoga svi, ovo je moje tijelo koje će se za vas predati.*" Zatim je uzeo čašu (kalež) s vinom i rekao: "*Uzmite i pijte iz njega svi: ovo je kalež moje krvi novoga i vječnoga saveza koja će se proliti za vas i za sve ljude na otpuštenje grijeha. Ovo činite meni na spomen.*"; tim riječima ustanovio je Sveti red, Svećenički red. Isus je, dakle, predao svojim učenicima svoje tijelo (koje će biti predano na križu) i svoju krv (koja će biti prolivena na križu). Naredio je da to čine njemu na spomen kako bi zauvijek mogao ostati s njima. Crkva do danas to čini Isusu na spomen i svaki dan na svetoj misi nudi Isusovo tijelo i krv kao hranu za naš život.

31. Što slavimo na Veliki petak?

Na Veliki Petak Isus umire na križu radi našeg spasenja. Juda je Isusa izdao, Židovi ga optužili da se pravi bogom, a rimski upravitelj Poncije Pilat ga je osudio na smrt. Isus je uhićen dok se molio na Maslinskoj gori (Getsemanskom vrtu). Razapet je na brdu Golgota. Pod križem je stajala Isusova majka Marija i učenik Ivan. Nakon smrti Isusa su skinuli s križa i stavili ga u grobnicu Josipa Arimatejca.

32. Koje je značenje Isusova uskrsnuća i kako se ono dogodilo?

Isusovo uskrsnuće je pobjeda života nad smrću i grijehom. Uskrsnućem nam je Isus pokazao da grijeh i đavao nemaju posljednju riječ te nam je otvorio vrata u vječni život. Isus je uskrsnuo treći dan nakon svoje smrti na križu, u nedjeljno jutro.

33. Što se događalo nakon Isusova uskrsnuća?

Učenici nisu u početku vjerovali da je Isus živ. Stoga im se Isus nekoliko puta ukazivao i uvjeravao ih. Četrdeseti dan nakon uskrsnuća Isus uzlazi na nebo (Uzašašće ili Spasovo). Pedeseti dan nakon uskrsnuća Isus šalje učenicima Duha Svetoga koji na njih silazi u obliku plamenih jezika (Pedesetnica ili Duhovi).

CRKVA

34. Kako je nastala Crkva?

Crkva je nastajala postupno kroz više događaja. Isus izabire dvanaestoricu učenika (apostola) koji su njegovi najbliži suradnici tijekom tri godine javnog djelovanja. Prvi od apostola bio je Petar. Na Posljednjoj večeri Isus apostolima u liku kruha i vina predaje svoje Tijelo i Krv i naređuje im da to čine njemu na spomen. Prije svoga uzašašća Isus šalje svoje učenike u svijet riječima: "*Pođite po svem svijetu, propovijedajte Evanđelje svemu stvorenju.*" Na dan Pedesetnice ili Duhova na apostole je sišao Duh Sveti. Od toga trenutka apostoli počinju javno propovijedati te se stoga taj dan smatra danom rođenja ili nastanka Crkve.

35. Koje je poslanje Crkve?

Crkva ima zadatak *propovijedati Evanđelje, dovesti ljude Kristu i dijeliti sakramente*. Svi oni koji su kršteni su članovi Crkve te stoga svi imaju zadatak svjedočiti i širiti svoju vjeru.

36. Tko je član Crkve?

Članovi Crkve su svi oni *koji su kršteni i koji vjeruju u Isusa Krista*.

37. Tko su služitelji Crkve?

Služitelji Crkve su ljudi koji se postavljaju da vode Crkvu i sve njezine članove. To su: *papa, biskupi, svećenici i đakoni*.

38. Koja je uloga pape?

Papa je: *nasljednik svetog Petra, Kristov namjesnik na Zemlji i vrhovni poglavar Katoličke Crkve*.

39. Koja je uloga biskupa?

Biskupi su *direktni nasljednici svetih apostola, vode mjesne crkve (biskupije), imaju puninu svetog reda i dijele sve sakramente*.

40. Koja je uloga svećenika?

Svećenici su *biskupovi pomoćnici, dijele određene sakramente i upravljaju narodom Božjim u manjim zajednicama (župama)*.

41. Koja je uloga đakona?

Đakoni su *pomoćnici biskupa i svećenika*. Dijele sakramente krštenja i ženidbe te obavljaju različite blagoslove. Mogu biti *prijelazni* (u pripravi za svećenika) ili *stalni đakoni*. Stalni đakoni mogu biti oženjeni, ali se oženiti mogu samo prije primanja svetog reda đakonata.

42. Što je celibat ili beženstvo?

Celibat je propis koji je nastao tijekom povijesti Crkve, a propisuje obavezno odricanje od sklapanja ženidbe za sve koji su primili sakrament svećeničkog reda ili redovničke zavjete. Smisao celibata je u tome da zaređeni službenik slobodnije i potpunije služi narodu Božjem u Crkvi. Već sada na Zemlji žive onu stvarnost kakvu sveti žive u nebu.

43. Tko su redovnici?

Redovnici i redovnice su osobe koje svojevrijedno polažu tri zavjeta:

- *zavjet siromaštva* (neposjedovanje vlastite imovine),
- *zavjet čistoće* (celibat – odricanje od ženidbe i obitelji),
- *zavjet poslušnosti* (poslušnost crkvenim poglavarima).

Oni mogu, ali ne moraju biti i svećenici. Žive u samostanima te se posvećuju molitvi i služenju u različitim dijelovima društva (bolnice, sirotišta, škole itd.)

DESET BOŽJIH ZAPOVIJEDI

44. Gdje i kako nam je Bog dao Deset zapovijedi?

Bog je dao svoje zapovijedi Izraelcima na brdu Sinaj dok su bili na putu iz egipatskog ropstva u obećanu zemlju. Primio ih je Mojsije na dvije kamene ploče. One su znak sklapanja saveza između Boga i Izraela kao izbranog naroda.

PRVA I DRUGA BOŽJA ZAPOVIJED

45. Što nam zapovijeda prva Božja zapovijed?

Prva zapovijed nam govori da je *Bog samo jedan* i da ga treba *staviti na prvo mjesto u životu*. To znači da treba u Boga *vjerovati, imati pouzdanja, voljeti ga* i njemu *se moliti*.

46. Što nam zabranjuje prva Božja zapovijed?

Prva zapovijed nam zabranjuje: *nevjeru, očajavanje, mržnju prema Bogu, idolopoklonstvo* (pripisivanje božanske moći osobama i predmetima), *svetogrđe* (obeščaćivanje svetih stvari, osobito posvećene hostije) i *praznovjerje* (magija, spiritizam, horoskop, kucanje o drvo, potkove, djetelina četiri lista itd.)

47. Što je molitva, kada treba moliti i koje su vrste molitve?

Molitva je naš razgovor s Bogom. Moliti treba svaki dan ujutro i navečer, prije i poslije jela, te u različitim drugim prilikama kada je molitva potrebna. Vrste molitava: zahvalna, hvalbena, prosidbena-molbena, pokajnička itd.

48. Što nam govori druga Božja zapovijed?

Druga zapovijed nam govori da *poštujemo Božje ime* i uvijek ga *izgovaramo s poštovanjem*. Zabranjuje nam: *psovati ime Božje* (veliki grijeh), *uzalud izgovarati ime Božje iz navike* (mali grijeh), *kletvu* (poželjeti nekome zlo zazivajući ime Božje), *krivokletstvo* (prizivanje Boga za svjedoka u laži) i *bogohuljenje* (vrijeđanje Boga).

49. Koje su psovke velike?

Velike psovke su psovke *imena Božjeg, Isusovog, Majke Božje, svetaca i svetih stvari*. Velika psovka prekida naše prijateljstvo s Bogom. Onaj koji nosi na sebi grijeh velike psovke *ne može ići na svetu pričest prije nego što se ispovijedi*.

TREĆA BOŽJA ZAPOVIJED

50. Što nam zapovijeda, a što zabranjuje treća Božja zapovijed?

Treća zapovijed nam zapovijeda da *idemo na svetu misu* nedjeljom i zapovijedanim blagdanima. Zabranjuje nam obavljati *teške i nepotrebne poslove* nedjeljom i zapovijedanim blagdanima. Zabranjuje i naručivati teške poslove od drugih te druge prisiljavati da rade navedenim danima. Dopuštaju se poslovi koji se moraju obaviti kako ne bi došlo do veće štete na određenim dobrima.

51. Koji su zapovijedani blagdani?

Zapovijedani blagdani su: *Uskrs, Božić, Tijelovo, Svi Sveti i Velika Gospa.*

52. Zašto kršćani slave nedjelju kao dan Gospodnji?

Starom zavjetu slavi se subota kao dan Gospodnji i to kao uspomenu na završetak stvaranja svijeta. Kršćani slave nedjelju kao spomen Isusova uskrsnuća koje se dogodilo na taj dan.

53. Koji su razlozi koji ispričavaju od nedjeljnog slavljenja svete mise?

Razlozi zbog kojih se ne mora na svetu misu nedjeljom i zapovijedanim blagdanima su: *bolest koja priječi odlazak, njegovanje bolesnika kojega se ne može napustiti, redoviti posao, čuvanje male djece koja ne mogu doći na misu, nemogućnost dolaska zbog velike udaljenosti i slično.*

Razlozi koji ne ispričavaju od svete mise: *kuhanje nedjeljnog ručka, kasni dolazak iz grada, loši odnosi s onima koji odlaze na misu i slično.*

54. Koje su posljedice namjernog propuštanja svete mise?

Namjerno propustiti svetu misu nedjeljom ili zapovijedanim blagdanom zbog nemara ili lijenosti znači da se ne može primiti sveta pričest prije nego što se ispovijedi. Treba uvijek nastojati rasporediti svoje obaveze da se stigne na svetu misu.

ČETVRTA I PETA BOŽJA ZAPOVIJED

55. Što nam govori četvrta Božja zapovijed?

Četvrta zapovijed nam govori da treba:

- poštivati svoje roditelje, starije i nadređene (u državi, na poslu itd.),
- biti zahvalan svojim roditeljima,
- slušati svoje roditelje (obaveza slušanja prestaje kada se osoba osamostali),
- brinuti se za svoje roditelje kada ostare i onemočaju,
- roditelji se trebaju brinuti za tjelesno, duhovno i vjersko dobro svoje djece.

Roditelje i nadređene se ne smije slušati kada nagovaraju na zlo i grijeh.

56. O čemu nam govori peta Božja zapovijed?

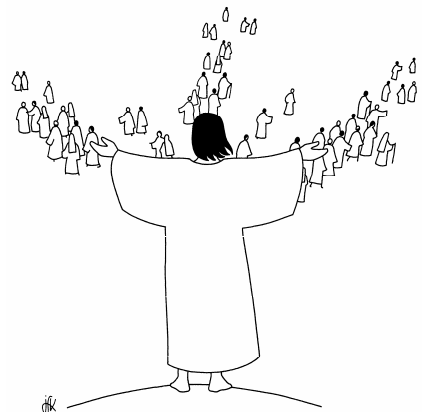
Peta Božja zapovijed nam govori da je život Božji dar, da je Bog gospodar našega života te da je svaki ljudski život svet. Zapovijeda nam:

- poštivati tuđi život od začeća do naravne smrti,
- poštivati svoj vlastiti život i brinuti se za svoje zdravlje.

57. Koji su grijesi protiv pete Božje zapovijedi?

Grijesi protiv pete zapovijedi su: *oduzimanje života sebi ili drugome* (osim u samoobrani), *pobačaj ili abortus, eutanazija, mržnja, svađa i vrijeđanje drugih, sebičnost i izrabljivanje drugih, ugrožavanje vlastitog života i zdravlja, sablažnjavanje drugoga* (navođenje na grijeh).

58. Što je pobačaj i koje su posljedice pobačaja?

Ljudski život nastaje od trenutka začeća (spajanja dviju spolnih stanica). Pobačaj je izravno i namjerno ubijanje nerođenog djeteta u utrobi majke. Posljedica pobačaja jest *automatsko izopćenje iz Crkve* za dotičnu osobu i sve one koji na bilo koji način sudjeluju, nagovaraju i pomažu oko izvršenja pobačaja.

59. Koji je jedini opravdani razlog za izvršenje pobačaja?

Ako se utvrdi da će nastavkom trudnoće biti ozbiljno ugrožen i život djeteta i život majke, tada je dopušteno izvršiti pobačaj kako bi se spasio život majke. Spašava se jedini život koji je moguće spasiti jer dijete ne bi preživjelo bez života majke.

60. Što je eutanazija?

Eutanazija je namjerno usmrćivanje neizlječivih bolesnika što je prema kršćanskom shvaćanju veliki grijeh. Život je Božji dar i nitko ga nema pravo svojevolumno prekidati, niti u slučaju kada bolesnik trpi zbog svoje bolesti.

ŠESTA BOŽJA ZAPOVIJED

61. Na što nas poziva šesta Božja zapovijed?

Šesta zapovijed poziva nas da čuvamo dostojanstvo ljudskog tijela (tuđeg i vlastitog) i da svoju spolnost živimo čisto i dostojanstveno.

62. Čemu služi ljudska spolnost?

Spolnost je Božji dar koji se treba ispravno usmjeravati. Spolnost se živi u *bračnoj ljubavi i vjernosti između muškarca i žene*, a služi *održavanju ljubavi i stvaranju potomstva*. Svako upotrebljavanje spolnosti izvan tog okvira je grijeh.

63. Koji su grijesi protiv šeste Božje zapovijedi?

Grijesi učinjeni djelom protiv šeste zapovijedi su: *spolni odnos prije braka, korištenje kontracepcijskih sredstava za sprječavanje trudnoće, umjetna oplodnja, kloniranje, samozadovoljavanje ili masturbacija, pornografija, prostitucija, homoseksualnost, pedofilija i silovanje*.

Grijesi učinjeni mišlju protiv šeste zapovijedi su: *promatranje besramnih sadržaja, namjerno izazivanje besramnih misli, neodupiranje besramnim mislima i neizbjegavanje bliže griješne prigode*.

Grijesi na području spolnosti učinjeni djelom uvlače i druge osobe u grijeh što se na neki način može smatrati sablažnjavanjem.

64. Zašto je spolni odnos dopušten samo u okviru braka?

Spolni odnos je vrhunac međusobne ljubavi muškarca i žene. Da bi se on dogodio, potrebno je da postoji istinska i čvrsta ljubav kakva je moguća jedino u bračnoj povezanosti. Dokle god dvoje ljudi javno ne obećaju ljubavi i povezanost do trenutka smrti, nisu spremni za spolni odnos. Grijeh je tim veći ako muškarac i žena ne planiraju nikakvu zajedničku vezu, nego u spolni odnos ulaze samo iz želje za uživanjem.

65. Koja je dopuštena metoda planiranja trudnoće?

Ako postoje razlozi da se trudnoća u braku odgodi, jedina dopuštena metoda je prirodno planiranje. Ona se sastoji u izračunavanju neplodnih dana kod žene o čemu se informacije mogu dobiti kod liječnika.

Određena kontracepcijska sredstva (spirala i neke vrste pilula) uzrokuju pobačaj, odnosno do začeća dolazi, ali se plod pod utjecajem tih sredstava odstranjuje.

66. Kakav je stav Crkve prema homoseksualnosti?

Osoba koja u sebi nosi homoseksualnu sklonost ne mora za to biti kriva. Sklonost sama po sebi nije grijeh, ali je nedopušteno svako prihvaćanje čina koji proizlazi iz te sklonosti. Osobe s takvom sklonošću ne treba odbacivati, nego im preporučiti suzdržavanje i eventualno liječenje. Vjernik ne smije odobravati, zagovarati ili proklamirati homoseksualne čine.

SEDMA, OSMA, DEVETA I DESETA BOŽJA ZAPOVIJED

67. Što nam zapovijeda, a što zabranjuje sedma Božja zapovijed?

Sedma zapovijed nam zapovijeda da:

- poštujemo svoje i tuđe privatno vlasništvo,
- vlasništvo stičemo poštenim radom,
- prema vlastitim mogućnostima pomažemo onima koji su u potrebi.

Griješni protiv sedme zapovijedi su: *krađa, oštećivanje, nepromišljeno zaduživanje, nevraćanje posuđenog, kamatarenje, zakidanje pravedne zarade i zadržavanje nađene stvari*. Šteta prouzročena nad tuđom imovinom, mora se nadoknaditi u mjeri u kojoj je to moguće.

68. Koji su grijesi protiv osme Božje zapovijedi?

Griješni protiv osme zapovijedi su: *laž i varanje, lažno obećavanje, neizvršavanje obećanja, prešućivanje istine koja može nekoga obraniti, klevetanje* (iznošenje laži o drugoj osobi) i *ogovaranje* (nepotrebno otkrivanje tuđih nedostataka). Nepravda koja je učinjena navedenim grijesima, treba se ispraviti u mjeri u kojoj je to moguće.

69. Što nam govori i koji su grijesi protiv devete Božje zapovijedi?

Deveta zapovijed nas potiče da čuvamo međusobnu ljubav, vjernost i čistoću bračnog i obiteljskog života. Griješni protiv devete zapovijedi: *preljub ili bračna nevjera, rastava braka, mnogoženstvo ili poligamija i zajednički život crkveno nevjenčanih*.

70. Koji su grijesi protiv desete Božje zapovijedi?

Griješni protiv desete zapovijedi su: *nezasitna želja za bogatstvom, pohlepa za tuđim dobrima i zavist ili ljubomora*.

POST I NEMRS

71. Što je post, kada je obavezan i za koga?

Post je propis prema kojem je propisano samo jedanput na dan jesti do sitosti i ako je potrebno još dva puta nešto uzeti. Propisani post je Pepelnica i Veliki petak, a obavezuje sve punoljetne osobe do započete šezdesete godine života.

72. Što je nemrs, kada je obavezan i za koga?

Nemrs propisuje da se ne jede meso toplokrvnih životinja svaki petak u godini i na blagdan Pepelnice, a osobito u vremenu korizme. U petke izvan korizme, ako je nužno, nemrs se može zamijeniti nekim drugim djelom pokore (molitva, dobra djela i sl.). Nemrs obavezuje sve osobe s navršениh 14 godina starosti.

73. Koji su razlozi koji ispričavaju od posta i nemrsa?

Post i nemrs nije obavezno održavati u slučaju: *bolesti, teškog fizičkog rada, napornog puta, nemogućnosti održavanja zbog okoline i slično*.

SAKRAMENTI

74. Što su sakramenti?

Sakramenti su vidljivi znakovi koji prenose nevidljivu Božju milost i djelovanje. U različitim znakovima sakramenata Bog izliva svoju milost na čovjeka.

75. Tko je utemeljio sakramente?

Sakramente je utemeljio Isus Krist te ih je preko apostola predao Crkvi.

76. Koji su sakramenti kršćanske inicijacije i zašto se tako zovu?

Sakramenti kršćanske inicijacije su krštenje, potvrda i euharistija. Oni uvode (iniciraju) čovjeka u vjeru i život kršćanske zajednice.

KRŠTENJE

77. Koja je važnost krštenja?

Krštenje je prvi i temeljni sakrament bez kojega se ne može primiti niti jedan drugi sakrament.

78. Koji su učinci sakramenta krštenja?

- Postajemo djeca Božja i članovi Crkve.
- Primamo milost posvetnu.
- Briše nam se istočni grijeh i svaki drugi grijeh učinjen prije krštenja.

79. Koji je bitni dio krštenja?

Da bi krštenje bilo valjano potrebno je da se krštenik tri puta običnom vodom polije po glavi uz izgovaranje riječi: "*I. ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga*" (umjesto I. izgovori se ime krštenika).

80. Koja je razlika između krštenja djece i odraslih?

Djeca se krste na temelju vjere svojih roditelja. Roditelji preuzimaju obavezu odgojiti dijete u vjeri i poučavati ga vjerskom životu. Odrasli se krste na temelju vlatite vjere i potpuno slobodnom voljom.

81. Tko može krstiti?

Redoviti krstitelj je biskup, svećenik ili đakon. U slučaju smrtne opasnosti, ako nema u blizini biskupa, svećenika ili đakona, krstiti može svaka osoba (pa i nevjernik) ako ima pravu nakanu i učine bitni dio krštenja. U tom je slučaju o krštenju potrebno što prije obavijestiti ovlaštenog svećenika.

82. Tko može biti kum na krštenju?

Kum na krštenju može biti osoba koja je krštena, primila sakrament pričesti i potvrde te ima navršениh 16 godina života. Ako je u braku, potrebno je da bude crkveno vjenčana. Važno je također da živi svoj život u skladu s vjerom, da bude praktičan vjernik.

83. Koja je uloga kuma na krštenju?

Uloga kuma na krštenju je da pomaže roditeljima u vjerskom odgoju djeteta, osobito onda kada su roditelji u tome spriječeni. Njegova je zadaća da učini sve kako bi dijete bilo upućeno na put vjere.

POTVRDA ILI FIRMA, KRIZMA

84. Što je sveta Potvrda?

Potvrda ili krizma je sakrament kršćanske zrelosti u kojem na poseban način primamo Duha Svetoga i njegove darove. Primanjem potvrde osoba u kršćanskom smislu postaje punoljetna.

85. Koje je značenje sakramenta svete potvrde?

Sakramentom potvrde potvrđujemo vjeru svoga krštenja i slobodno se opredjeljujemo biti punopravnim članom Katoličke Crkve. Slobodno se opredjeliti za Crkvu znači i slobodno prihvatiti svoje vjerske dužnosti.

86. Ukratko protumači svaki pojedini dar Duha Svetoga!

Mudrost	– Božjim svjetlom gledati i prosuđivati svijet i život.
Razum	– razumjeti različite Božje znakove i poruke.
Znanje	– imati temeljno znanje o vjerskim istinama i znati ih primijeniti u životu.
Savjet	– moći savjetovati i usmjeriti druge ljude na put vjere i dobra.
Jakost	– biti čvrst u vjeri u svakom trenutku (i lakom i teškom).
Pobožnost	– živjeti svoj život u povezanosti s Bogom.

Strah Božji – imati strahopoštovanje prema Bogu (nastojati da ga ne uvrijedim).

87. Koji su obredi sakramenta svete potvrde?

Obredi svete potvrde su: *polaganje ruku, pomazanje krizmom* (bitni dio) i *pečat Duha Svetoga*.

88. Kako se podjeljuje sakrament svete potvrde?

Krizmatelj stavlja ruku na glavu krizmanika te ga u znaku križa maže uljem krizme na čelu uz izgovaranje riječi: "*I. primi pečat dara Duha Svetoga*" (umjesto I. izgovori se ime krizmanika).

89. Tko podjeljuje sakrament potvrde?

Sakrament potvrde podjeljuje isključivo biskup ili svećenik kojega biskup ovlasti.

90. Koji su uvjeti za krizmanog kuma i koja je njihova uloga?

Uvjeti da netko može biti krizmani kum su isti kao i za krsnog kuma. Uloga krizmanog kuma je da svome kumčetu bude svjedok vjere u njegovu kršćanskom životu. Stoga je važno da kum bude osoba koja praktično živi svoju vjeru.

EUHARISTIJA ILI SVETA PRIČEST (SVETA MISA)

91. Što je Euharistija?

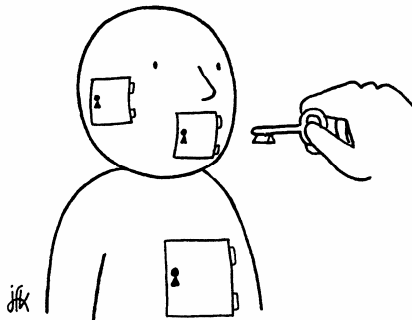
Euharistija ili sveta pričest jest Tijelo i Krv Kristova koje nam se nudi pod prilikom kruha i vina kao hrana za naš život. U Euharistiji nam je Isus Krist najbliži i najprisutniji.

92. Što se događa u svetoj misi?

Sveta misa je uprisutnjenje Isusove žrtve na križu. U svetoj misi kruh i vino postaju Tijelo i Krv Isusova (Tijelo koje je predano i Krv koja je prolivena na drvetu križa radi našeg spasenja).

93. Koji su dijelovi svete mise?

- Uvodni dio
- *Služba riječi*
- *Euharistijska služba*
- Otpust

94. Što se događa u uvodnom dijelu mise?

U uvodnom dijelu mise svećenik pozdravlja narod te poziva na pokajanje kako bismo dostojno proslavili svetu misu. Uvodni dio završava zbornom molitvom koju svećenik izriče u ime svih vjernika.

95. Što je služba riječi?

Služba riječi je dio mise u kojem se naviješta Riječ Božja iz Biblije Staroga i Novoga zavjeta. Posebno mjesto zauzima tekst evanđelja koje čita samo svećenik ili đakon. Na taj se način vjernici slušanjem i razmišljanjem pripremaju za glavni dio svete mise. Služba riječi završava molitvom vjernika.

96. Što je euharistijska služba?

Euharistijska služba je glavni dio svete mise u kojem se događa pretvorba kruha i vina u Tijelo i Krv Kristovu. Euharistijska služba završava primanjem pričesti i popričesnom molitvom. _

97. Što se događa u otpusnom dijelu mise?

Na kraju svete mise svećenik svim okupljenim vjernicima podjeljuje Božji blagoslov. S misnim blagoslovom vjernici odlaze svojim kućama nastojeći živjeti i širiti svoju vjeru među bližnjima.

98. Koji je bitni dio svete mise?

Bitni dio svete mise je *pretvorba* ili *posvećenje kruha i vina*. Svećenik izgovara Isusove riječi s posljednje večere pri čemu kruh i vino postaju Tijelo i Krv Kristova.

99. Kako treba sudjelovati na svetoj misi?

Na svetu misu treba doći na vrijeme, biti sabran te sudjelovati svojom molitvom i pjevanjem.

100. Tko može primiti svetu pričest na misi?

Svetu pričest mogu primiti oni koji vjeruju u Kristovu prisutnost na misi, imaju čistu savjest i nemaju na sebi nikakvog velikog grijeha. Na svetu pričest ne može ići onaj koji je namjerno propustio nedjeljnu svetu misu osim ako se prethodno ispovijedi.

101. Zašto je važno primiti svetu pričest?

Sveta pričest je važna jer se u njoj ostvaruje punina svete mise i najtješnje sjedinjenje s Isusom Kristom. Treba nastojati što redovitije pristupati svetoj pričesti, a za to treba redoviti ići na svetu misu, ići na ispovijed kada je potrebno i ne imati na sebi velikog grijeha.

POMIRENJE, ISPOVIJED ILI POKORA

102. Što je ispovijed ili pomirenje?

Ispovijed je sakrament u kojem nam Bog preko svećenika oprašta grijeha.

103. Što je potrebno učiniti da bih se dobro ispovijedio?

- Prije ispovijedi ispitati svoju savjest (što sam učinio od grijeha).
- Iskreno ispovijediti sve teške grijeha (po broju i vrsti) i lake grijeha kojih se mogu sjetiti.
- Iskreno se pokajati za sve učinjene grijeha i stvoriti odluku da ću se nastojati popraviti.
- Učiniti zadanu pokoru.

104. Kada ispovijed nije valjana?

Ispovijed nije valjana ako namjerno prešutim teški grijeh ili se ne kajem iskreno za svoje grijeha.

105. Što učiniti ako sam prešutio ili zaboravio reći neki teški grijeh?

Ako namjerno prešutim teški grijeh, ispovijed nije valjana i ne mogu ići na svetu pričest. U slijedećoj ispovijedi dužan sam reći da sam ga prešutio i o kojem se grijehu radi.

Ako sam zaboravio reći teški grijeh, ili ga nisam bio svjestan, potrebno ga je obavezno priznati u slijedećoj ispovijedi s time da kažem svećeniku kako sam ga zaboravio spomenuti.

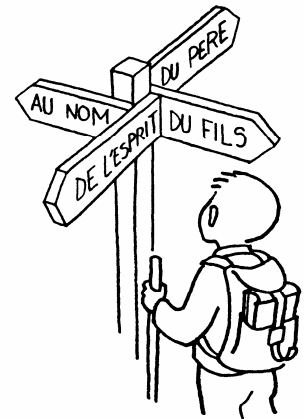
106. Kako razlikovati lake i teške grijeha?

Za teški grijeh trebaju biti ispunjena tri uvjeta:

- mora se raditi o velikoj stvari (npr. velika psovka, mržnja, teška krađa, propuštanje mise itd.),
- grijeh mora biti učinjen svjesno i namjerno,
- grijeh mora biti učinjen slobodnom voljom.

107. Kada svećenik može uskratiti održavanje od grijeha?

- Ako osoba ne priznaje niti jedan grijeh (kaže da nema nikakvog grijeha).
- Ako svećenik sa sigurnošću procjeni da se osoba ne kaje za svoje grijeha.
- Ako je svećenik siguran da je osoba namjerno prešutjela teški grijeh.

U slučaju da svećenik uskrati odrješenje, ispovijed nije izvršena valjano.

108. Kada sam dužan ispovijediti se?

Crkvena zapovijed nalaže da je potrebno ispovijediti se najmanje jedanput godišnje. Međutim, ispovijediti se treba kada god za to osjećam potrebu, a osobito onda kada imam na sebi teški grijeh koji me sprječava u primanju svete pričesti.

BOLESNIČKO POMAZANJE

109. Što je sakrament bolesničkog pomazanja?

Bolesničko pomazanje je sakrament u kojem bolesnik prima Božju snagu i utjehu u svojoj bolesti, a u nekim slučajevima može dovesti i do ozdravljenja.

110. Tko može primiti sakrament bolesničkog pomazanja?

Sakrament bolesničkog pomazanja mogu primiti svi teži bolesnici (svih životnih dobi), a osobito oni koji se nalaze na samrti ili u smrtnoj opasnosti. Bolesničko pomazanje nije sakrament koji donosi čovjeku smrt, nego mu daruje snagu i milost. Može ga se primiti više puta u životu.

SVETI RED

111. Koji su stupnjevi svetog reda?

Sakrament svetog reda ima tri stupnja: red đakonata, red svećeništva i red biskupstva.

112. Tko može primiti sakrament svetog reda?

Sakrament svetog reda mogu primiti muške osobe koje su na to od Boga pozvane i od Crkve pripremljene. Za primanje svetog reda važno je da osoba nema nikakvu zapreku te da potpuno slobodno ulazi u sveti red.

ŽENIDBA

113. Što je sakrament ženidbe?

U sakramentu ženidbe muškarac i žena jedno drugom obećavaju vjernost i ljubav sve do trenutka smrti. Supružnici sakrament ženidbe podjeljuju međusobno sami sebi, a svećenik je samo svjedok u ime Crkve.

114. Što je potrebno da bi se sklopila crkvena ženidba?

Da bi se sklopila crkvena ženidba, potrebno je da barem jedan od supružnika bude kršten i član Katoličke Crkve. Sakrament krizme se preporučuje, ali nije nužni uvjet.

115. Koje su bitna svojstva sakramenta ženidbe?

Sakrament ženidbe je:

- jedinstven (između jednog muškarca i jedne žene),
- nerazrješiv (traje do trenutka smrti jednog od supružnika),
- usmjeren stvaranju potomstva.

Ako jedan od supružnika isključi bilo koje navedeno bitno svojstvo ženidbe, sakrament braka ne može biti valjano sklopljen.

116. Kada se sakrament ženidbe može proglasiti nevaljanim?

Postoje slučajevi u kojima se ženidba može proglasiti nevaljanom, npr. ako je jedan od supružnika ušao u brak pod prisilom ili prijetnjom, ako je jedan od supružnika zatajio dijete iz prethodne veze itd. Ako crkveni sud na osnovu ispitivanja činjenica dokaže da je ženidba nevaljana, supružnici su slobodni od bračne povezanosti.

117. Kakav je stav Crkve prema civilno vjenčanima?

Civilno vjenčane osobe i one koje žive nevjenčano, spriječene su pristupanju sakramentima ispovijedi i pričesti. No, to ne znači da oni nisu vjernici i članovi Crkve, osobito ako nisu u mogućnosti sklopiti crkvenu ženidbu. Ako jesu u mogućnosti, to su dužni i na to ih treba poticati.

PRESVETO TROJSTVO

118. Što je Presveto Trojstvo?

Presveto Trojstvo je vjerska istina koja kaže da se *jedan Bog nalazi u tri božanske osobe: Otac, Sin i Duh Sveti*. To je najveća tajna naše vjere. Ljudski razum je teško može razumjeti, ali vjerujemo jer nam je tako Isus Krist objavio.

119. Kakav je odnos između triju božanskih osoba?

Svaka od božanskih osoba je pravi Bog jer ima božanska svojstva. Međutim, ne možemo reći da se radi o tri boga, nego o tri božanske osobe koje se nalaze u jednom Bogu. One se nalaze u potpunom skladu i nikada ne djeluju jedna bez druge.

120. Po čemu su iste, a po čemu različite božanske osobe?

Božanske osobe su iste po svojoj biti (imaju božansku narav), ali su različite u svom djelovanju prema svijetu. Otac je naš *Stvoritelj*, Sin (koji se utjelovio u Isusa Krista) naš *Spasitelj*, a Duh Sveti je naš *Posvetitelj*.

121. Koja su Božja svojstva (karakteristike)?

Bog je:

- *jedan* (jedan Bog u tri božanske osobe),
- *vječan* (nije počeo postojati, niti će ikada prestati postojati),
- *svemoguć* (svojom božanskom moći može sve učiniti, ali ipak dozvoljava čovjeku da bude slobodan i odluči se protiv Boga),
- *svudašnji* (uvijek i svugdje je prisutan),
- *sveznajuć* ("Božje oko svuda gleda, sakrit mu se ništa ne da" – stara poslovica),
- *svet* (potpuno savršen bez ijednog ograničenja i kao takav zaslužuje naše strahopoštovanje),
- *milosrdan* (spreman je oprostiti čovjeku kada god se iskreno kaje; želi spasiti čovjeka),
- *istinit, pravedan i vjeran*.

POSLJEDNJE STVARI

122. Što je prema kršćanskom shvaćanju tjelesna smrt?

Smrt je rastajanje duše od tijela. Tijelo odlazi u zemlju i podložno je raspadanju. Duša živi vječno jer ju je Bog stvorio besmrtnu.

123. Što je čistilište i kako možemo pomoći dušama u čistilištu?

U čistilište odlazi duša onoga koji je umro u milosti Božjoj, ali zbog vremenitih kazni za počinjene grijeha još nije spremna doći u blizinu Božju. Čistilište je, na neki način, priprava za raj i susret s Božjim licem. Dušama u čistilištu pomažemo svojim molitvama, a osobito služenjem svetih misa.

124. Kamo ide duša nakon smrti?

Oni koji su umrli u milosti Božjoj odlaze u čistilište i raj, a oni koji do trenutka smrti nisu prihvatili Božju milost odlaze u pakao.

125. Kako shvaćamo pakao?

Pakao je *vječno stanje odvojenosti od Boga*. Čovjek sam sebe osuđuje na odvojenost od Boga. Bog daje čovjeku priliku sve do zadnjeg trenutka njegova zemaljskog života. Ako se iskreno i duboko pokaje za velike grijeha, Bog čovjeku može oprostiti i u trenutku same smrti.

126. Kako treba živjeti da bismo išli u raj?

Nitko od nas ne zna trenutak svoje smrti. Stoga je potrebno živjeti u vjernosti i ljubavi prema Bogu i izbjegavati svaki veliki grijeh koji bi me mogao od Boga udaljiti. Ukratko: *živjeti svaki dan tako kao da mi je posljednji.*

127. Što će se dogoditi na kraju svijeta kada Isus ponovno dođe na Zemlju?

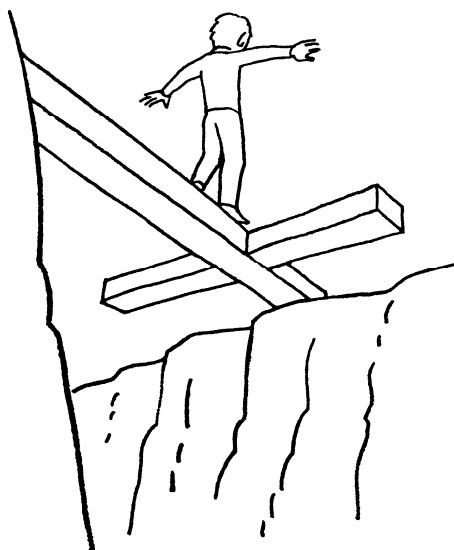
- Kraj povijesti
- Uskrsnuće tijela
- Posljednji sud
- Početak vječnosti

128. Kako će se dogoditi uskrsnuće tijela?

Bog će na kraju vremena ponovno sjediniti čovjekovu dušu s tijelom. Tijelo neće biti zemaljsko u kakvom se sada nalazimo, već nebesko. Isus Krist će preobraziti ovo naše bijedno tijelo i suobličiti ga tijelu svome slavnomu. (Fil 3, 21b)

129. Što će se dogoditi na posljednjem sudu?

Na posljednjem sudu svatko će od nas pojedinačno stati pred Boga, a Bog će nas suditi po našoj vjeri i djelima. Posljednji sud za čovjeka počinje zapravo u trenutku smrti (početak vječnosti).

Ovaj podsjetnik je sročten na dan Gospe Brze Pomoći, 08. veljače 2011. godine u Podvinju

Odgovaran za podsjetnik: župnik, P. Ante Šiško CSSp